

Branko Tošović

Uputstvo/Upute za pripremu radova Упутство/Упите за припрему радова

P r e d m e t	O p i s	P r i m (j) e r	N a p o m e n a
1. O s n o v n i e l e m e n t i			
1. Program	MS Word		
2. Font (Schriftart, шриффт)	Times New Roman		Ukoliko se koriste drugi fontovi, treba ih un(ij)eti u Gralis-prijav(nic)u u rubriku „fonts (zip-file)“.
Format stranice (Page Setup, Seitenlayout)			
3. Margine (Margine, Margins, Seitenränder, Поля страницы)	Gornje: 4,8 cm; donje: 4,8 cm; l(ij)eve i desne: 4,3 cm		
4. Layout	Početak – Nova stranica Različita parna/neparna stranica		
5. Živa glava (redak zaglavlja, Header, Kopfzeile, верхний колонтитул)	3,9 cm		
6. Podnožje (podnožni redak, redak za fusnote; footer, Fußzeile; нижний колонтитул)	3,7 cm		
7. Papir	A4 (29,7 x 21 cm)		
8. Oriјentacija (Orientation, Ausrichtung,	Vertikalna (Hochformat, Portrait; Книжная)		

Ориентация)			
9. Grafika	Rezolucija najmanje 300 dpi		Ilustracije u boji obavezno pretvoriti u crno-b(ij)ele.
2. Početak teksta			
10. Ime autora i grad	Gornji l(ij)evi ugao/kut, 12 pt Ispred ubaciti jedan prazan red (razmak 0,3 pt, 11 pt)	Petar Petrović (Beč)	
11. Naslov rada	14 pt bold/masno, centrirano, bez uvlačenja prvog reda Razmak poslije naslova 0,3.	Andrićevi romani	☞ Ni u kom slučaju ne koristiti u naslovima, podnaslovima i prim(j)erima velika slova tipa: ANDRIĆEVI ROMANI.
12. Kraći rezime/sažetak na početku teksta	Veličina slova: 10 Pasus/Odlomak: uvlačenje prve linije: 0,7. Razmak između pasusa/odlomka: 0,3 pt. (u nekim verzijama Worda stoji 3 pt)	Rad se sastoji od tri dijela. U prvom se daje osnovna informacija o književnim tekstovima nastalim ili prvi put objavljenim 1923. i 1924. godine. U drugom se vrši analiza tih radova. Treći dio je posvećen pripovijeci SUSEDI.	Najviše pet rečenica na jeziku na kome je napisan tekst. <u>Ne pisati</u> r(ij)eči tipa <i>Sažetak, Rezime, Apstrakt.</i> <u>Ne navoditi</u> ključne riječi.
3. Osnovni tekst			
13. Numeracija stranica		Numeracija na vrhu strane, centrirana	
14. Numeracija pasusa		Pasuse ne numerisati automatski, već <u>isključivo ručno</u> .	☞ Automatsku numeraciju (brojkama, slovima ili znakom tipa ●) <u>ne koristiti ni u jednom d(ij)elu rada</u> , već isključivo ručno unositi oznake.
15. Veličina slova osnovnog teksta (Кегль)	11 pt		
16. Izravnavanje osnovnog teksta, blokova, sažetaka, rezimea, fusnota lijevo i desno	Izravnjavanje po širini Block (De) Justified alignment (En) Выравнивание по ширине (Ru)	Početkom 1926. Andrić se često susretao sa Ivom Vojnovićem, koji je u Beogradu duže boravio i sa kojim je u mnogo čemu nalazio zajednički jezik i opšte teme. Između ostalog oba su duboko preživljavala gubitak majke.	☞ <u>Ne uvlačiti</u> prvi red tabularom, što pokazuje znak strelice: → Za potpun i kvalitetan književnog djela čitatelj i čitatelja ili slušatelja traži ☞ Takođe <u>ne uvlačiti</u> kuckanjem razmaka,

			pri čemu se dobijaju tačkice:Za potpun i kvalitetan doživljaj književnoga djela čitateljima bude ra čitatelja ili slušatelja traži odgovor n:
17. Razmak između pasusa; razmak posl(ij)e pasusa/odlomka	Jednostruki prored, 3 pt (0,3 pt).	<p>Priča se i završava u tom paradoksalnom, apсурdnom spoju surovog zatvorskog prostora, fizičkih patnji i psihičkog pražnjenja predstavnika dviju hrišćanskih vjera.</p> <p>U ovoj pripovijeci, kao i u Musafirhani, pisac je potpuno zaokupljen događajima i likovima pa stoga izostaju opisi bilo čega što izlazi izvan tih fabularno-psiholoških okvira. Samo na dva-tri mjesta daje se vrlo štur opis prirode, okoline.</p>	☞ Između pasusa ne treba da bude <u>nijedan prazan red</u> .
18. Uvlačenje prvog reda (Абзацный отступ)	0,7 cm	<p>Prostorno radnja se smješta na izrazito skučen teren, a vremenski u topliji period godine (proljeće, ljeto i jesen). Pripovijedanje počinje opisom mjesta zbivanja – kasabe u dolini Drine. Za nju pisac kaže da ju je stvorila nužda i želja za sticanjem.</p>	
19. Razdvajanje stihova u vertikalnom nizu		<p>Bilo mi je dvanaest godina, prvi put sam sišao do grada iz mog sela, tihog i dalekog, kad susretoh tebe iznenada.</p>	
20. Izb(j)egavati „kontakt zagrada“ (završne i početne): ...) (...)		<p>Um(j)esto:</p> <p>Andrić je o tome pisao (što nalazimo na nizu mjesta) (Petrović 2013: 78).</p> <p>preporučuje se:</p> <p>Andrić je o tome pisao (što nalazimo na nizu mjesta) – Petrović 2013: 78.</p>	
a) Isticanje			

21. Isticanje r(ij)eči i pojmova	a) Isticanje razmaknutim (spacioniranim) slovima, b) Isticanje masnim slovima (bold, fett).	a) Interesantno je njeno zapažanje da Rifka nije jedna slučajna djevojka, već je o d a b r a n a djevojka, koja ne može da prođe neuznemirena preko pijace i da se radi o disharmoničnoj vezi. b) U gračkom književnom opusu Andrić je nastavio da razrađuje cikluse iz prvog perioda stvaralaštva koji bi se kratko mogao označiti kao Bosna, tamnica, muškarac ↔ žena, fratri.	☞ Razmicanje/spacioniranje slova ni u kom slučaju ne vršiti tabularom (dobijaju se tačkice između slova) , već biranjem u meniju za vrstu slova. V. napomenu na kraju ovog Uputstva.
22. Isticanje prim(j)era	Kosa slova (Italic, Kursiv)	Riječ <i>ruka</i> ima značenje [...]	
23. Isticanje r(ij)eči unutar rečenice	Kosa slova (italic) + masna slova (bold)	To su sljedeći oblici – rug : <i>drugovi, drugova, drugovima, drugove</i> ; znak : <i>znakovi, znakovima</i> itd.	☞ Interpunkcijski znaci/znakovi (zarez/zapeta, dvotačka/dvotočka) iza istaknutih r(ij)eči ne treba da budu markirani kosim ili masnim slovima. ☞ Ništa u radu ne isticati <u>podvlačenjem</u> , već za markiranje koristiti masna ili spacionirana slova.
24. Isticanje slova, glasova, fonema, morfema, afiksa	Bold (fett, masno, полужирный шрифт)	a) Mnoge lekseme imaju fakultativni vokal a : <i>arhitekt – arhitekta, perfekt – prefekat, dijalekt – dijalekat</i> i sl. b) Glas h se pojavljuje u riječima tipa <i>hajduk, hajka, Hrvat</i> . Nastavak -omu u dativu i lokativu jedinine se retko susreće: <i>dobromu, malomu</i> itd. c) Radi se o sufiksu -ic-a , npr. <i>učiteljica, domaćica</i> .	☞ Interpunkcijski znaci/znakovi (zarez/zapeta, dvotačka/dvotočka) iza istaknutih r(ij)eči ne treba da budu markirani.
b) Citiranje			
25. Navođenje naslova /naziva d(j)ela, listova, časopisa, zbornika,	Kapitalna, kurentna, verzalna slova (kapitalka, Small caps).	Što se tiče istorijskog ciklusa, on je manje-više zastupljen u većini tekstova iz toga perioda, ali je najviše došao do izražaja u MUSTAFI MAŽDARU i RZAVSKIM BREGOVIMA.	

monografija i drugih posebnih publikacija			
26. Navođenje citata iz naučnih/znanstvenih i sl. radova dužih od jedne rečenice	Slova: normalna. Pasus/Odlomak: blok, l(ij)evo: 0,7cm, bez uvlačenja prvog reda, razmak ispred pasusa/odlomka 0,3 pt, razmak iza pasusa/odlomka 0,3 pt. Svaki uvučeni pasus treba da bude veličine 10 pt. Isticanje r(ij)eči: kurziv (italic, kosa slova).	U percepciji Isidore Sekulić nalazimo šest osnovnih elemenata. Prvo, Andrić ispoljava duboku intimnu zainteresovanost za islam. Andrić ima beskrajno i vrelo interesovanje za islamski element koji je toliko vremena bio gospodar i sudbina njegova <i>zavičaja</i> , za sve primitivne, surove, grozne, a uz to zagonetne i živopisne tipove iz tog starog, turskog vremena Bosne. Taj je interes kod Andrića duboko intiman (Sekulić 1981: 50–51). Drugo, Andrić je maksimalno okrenut „napaćenoj“ Bosni.	☞ Ispred izvora u zagradama ne stavlja se tačka/točka, nego ona dolazi iza zatvorene zagrade.
27. Navođenje citata iz književnog teksta pisca koji se analizira (u stihu i prozi), dužeg od jedne rečenice / jednog stiha	Slova: kosa (italic, kurziv). Pasus/Odlomak: blok, l(ij)evo 0,7, bez uvlačenja prvog reda, Razmak iza pasusa/odlomka 0,3 pt. Svaki pasus u obliku bloka treba da bude odmaknut od l(ij)eve margine 0,7 cm i veličine 10 pt. Bez uvlačenja prvog reda. Isticanje r(ij)eči u kurzivnom tekstu : kurziv (italic, kosa slova) + bold (fett, masna slova)	Ali u sljedećoj rečenici sjena na Lednikovoj strani i sunce na Rifkinjoj, što nije nimalo slučajno poređenje (kod Andrića rijetko šta i može biti slučajno), kao da sugerise kakav je istinski odnos između njih. <i>Njegova je strana već u sjeni, na njenoj još za koji čas kišno sunce. Vijori joj i pokatkad bljesne crvena kosa, bijela kecelja sja na suncu</i> (LJUBAV U KASABI, 45). Refka se, doista nalazila u ljubavnom transu. Koliko je jaka Rifkina ljubavna strast, pokazuje i opis njihovog prvog tajnog i noćnog susreta: <i>Ali kad on, onako s visoka, sleti u meku lijehu kraj nje, izgubi mu se obeznanjena u naručju.</i>	U kurzivnom tekstu interpunkcija treba da bude normalna. Tačku/točku u rečenici koja završava citat treba staviti posl(ij)e izvora datog u zagradama, a ne pr(ij)e zagrada.
28. Navođenje izvora u tekstu	(Šutić 2007: 274).	Taj se pristup posebno koncentriše na povećavanje fra Markovljevog rasta i tjelesne težine ili, kako reče pisac, <i>otežavanje</i> (Šutić 2007: 274).	
29. Navođenje izvora iz interneta		Bečki dogovor 1850 – www: Bečki književni dogovor. – In: <i>Balkanski književni glasnik</i> . – In: http://www.balkanwriters.com/broj5/beckidogovor5.htm . Stanje 10. 7. 2009.	U osnovnom tekstu i fusnotama ne unositi linkove, već ih davati u popisu izvora ili literature na kraj rada. Za citirane izabrati ključnu r(ij)eč ili ključne

		Mazedonisch www: Mazedonisch. – In: http://www.sprachensteckbriefe.at/index.php?id=124 . Состояние 15. 6. 2009. Sprache und Politik www: Sprache und Sprachpolitik auf dem Gebiet Ex-Jugoslawiens. – In: http://www.kas.de/wf/doc/kas_12611-544-1-30.pdf . Состояние 30. 6. 2008.	r(ij)eči i dodati www . npr. Mazedonisch-www: Bečki dogovor 1850-www: Link ne treba da bude podvučen. Na kraju dodati datum kada je izvoz preuzet iz interneta.
c) Z n a k o v i / Z n a c i			
30. Znak za izostavljeni tekst od strane autora	[...]	<i>Nikako da se sjeti ljubavi [...] Pokušava da se digne, ali Hata, koja bdi više nje, uvijek je vraća na postelju. I ponavlja se padanje u dubinu bez dna, i grč</i> (LJUBAV U KASABI, 49).	U citatu istaknutom kosim slovima tri tačke / tri točke se pišu normalnim slovima. Tri tačke/točke koje je autor originala napisao ne treba mijenjati.
31. Navodnici	„_____“	Interesantno je njeno zapažanje da Rifka nije jedna slučajna djevojka, već je o d a b r a n a devojka, koja ne može da prođe neuznemirena preko pijace i da se radi o disharmoničnoj vezi. „Tako neravnopran odnos kakav postoji između Rifke i Ledenika nužno se mora završiti tragično, i opet je smrt – Rifkina – jedini mogući izlaz“ (Liversejđž 2005: 399).	☞ Za donje navodnike ” ni u kom slučaju <u>ne koristiti</u> dva zarez / dvije zapete.
32. Polunavodnici	‘ _____ ’	„U pismu koje piše svom prijatelju u Beč, doplavljeni plemić govori o Rifki kao o ‘destilovanoj nevinosti’, pa ipak, on se ne ustručava da uništi tu čistotu“ (Korać 1979: 566).	Polunavodnike (vizuelno okrenute jedne prema drugim) koristiti isključivo za dv(ij)e stvari: a) za citat u citatu, b) za semantička tumačenja (objašnjenja značenja).
33. Duge crta između dviju/dveju r(ij)eči	—	Odgovor je bio – pozitivan.	Duga crta se dobija ako se istovremeno pritisne <u>Control</u> i <u>znak minusa</u> desno na tastaturi, gd(j)e su brojevi (iznad plusa i pored zv/j/ezdice).
34. Duge crta između brojeva, godina i sl.	—	Andrić je napisao čitav niz pripovijedaka velike umjetničke vrijednosti (Petrović 1999: 178–180). Ivo Andrić (1892–1975).	

35. Kosa crta između dviju/dveju riječi		voz/vlak brzi voz / brzi vlak	☞ Ako se kosa crta piše između dviju/dveju leksema, <u>ne treba da bude razmak l(ij)evo i desno od nje.</u> Ukoliko kosa crta stoji između dv(ij)e ili više r(ij)eči, dolazi razmak i l(ij)evo i desno od nje.
36. Fusnote	Veličina: 10 pt. Pasus/Odlomak: uvlačenje (prvi red): 0,7 cm, jednostruki prored, razmak između redova 0,3 pt. Linija za razdvajanje osnovnog teksta i fusnote treba da bude uvučena 0,7 cm, veličine 11 pt (kao i osnovi tekst).	¹ Fra Marko je bio istinski tužan kada nije uspio da inovjercu spasi dušu. Iz svega ovog Andrić kao da sugeriše: nije svaki čovjek onakav kakav izgleda i kako se do tada ponašao.	
5. Kraj teksta			
37. Redosl(ij)ed izvora i popisa literature		Prvo dolaze Izvori, a onda Literatura.	Preporučuje se da se koristi izrazi Izvor(i) Literatura Citirana literatura Oni se daju centrirano, bez uvlačenja prvog reda, normalnim slovima, 11 pt. Ispred i iza un(ij)eti jedan prazan red.
38. Popis literature	a) Monografija	a) Vučković 1974: Vučković, Radovan. <i>Velika sinteza (o Ivi Andriću)</i> . Sarajevo.	Pasus/Odlomak: bez uvlačenja, preneseni red pom(j)eren za 0,7 cm udesno. Razmak između pasusa/odlomka 0,3 pt. U popis literature na izvor (zbornik, časopis i sl.) upućivati isključivo latinskim prijedlogom napisanim početnim velikim slovom: In , a ne U (na latinici), ili Y (na ćirilici), ili B (na ruskom).
	b) Članak u knjizi, časopisu, zborniku	b) Sekulić 1981: Sekulić, Isidora. Istok u pripovetkama Ive Andrića. In: Milanović, Branko (ur.). <i>Kritičari o Andriću</i> . Sarajevo. S. 50–58.	
	c) Internet izvor	c) Gralis-Korpus: http://www-gewi.kfunigraz.ac.at/gralis . Stanje 15. juni 2010.	
39. Bibliografska jedinica sa više		a) Vučković 2012 ² : Vučković, Radovan. <i>Velika sinteza (o Ivi Andriću)</i> . Sarajevo.	Um(j)esto izraza tipa „sedmo, prerađeno i dopunjeno izdanje“ dodaje se iza godine broj

izdanja			u obliku gornjeg indeksa (Superscript, надстрочный знак, верхний индекс), npr.: Petrović 2013 ⁷ : Petrović, Marko. Priča o novim rečima. Beograd: Prosveta.
40. Razlikovanje radova jednog autora izašlih iste godine		Petrović 2012 ^a : Petrović, Marko. Priča... Petrović 2012 ^b : Petrović, Marko. Razgovor... Petrović 2012 ^c : Petrović, Marko. Beseda ...	Oznake a, b, c... dati kao gornji indeks (Superscript, надстрочный знак, верхний индекс).
41. Završetak teksta	Na kraju rada daje se rezime/sažetak na jednom od sv(j)etskih jezika i dodaju kontakt-podaci. Taj završni dio ima sl(j)edeću strukturu: 1. u l(ij)evom gornjem uglu/kutu ime i prezime autora sa m(j)estom u zagradi, 2. tekst rezime/sažetka (najviše pola kompjuterske/kompjutorske strane), 3. kontakt-podaci. Veličina slova: 10. Razmak između redova 0,3 pt. Izbor podataka: po autorovoj želji autora.	Petar Petrović (Zutojevo) Die grammatischen Korrelationen und das Problem der Zustandskategorie Der Autor beschäftigt sich mit der sog. Zustandskategorie. Sich auf V. Vinogradov und die älteren russischen Autoren berufend, stellt er zunächst fest, dass die 'Zustandskategorie' nach ihrer Position im Satz bestimmt wird (sie hat prädikativische Funktion) und betrachtet schließlich den Status dieser Einheiten im System der Wortarten. Der Autor zieht den Schluss, dass unter den slawischen Sprachen eigentlich nur das serbische <i>žao</i> im Satztypus <i>Žao mi je</i> oder <i>Milanu je bilo žao</i> die Bezeichnung einer besonderen Wortkategorie verdient. Das bedeutet, dass in den slawischen Sprachen eine eigene syntaktische Position als Bedingung für das Bestehen der Zustandskategorie vorhanden ist, dass jene jedoch erst in den ersten Anfängen und lexikalisch noch völlig ungeformt ist. Petar Petrović Filološki fakultet Marka Markovića 6 55 000 Zutojevo Tel.: ++456 23 634 643, 623 723 Fax:++456 23 612 239 privat: Meteova 2 55 000 Zutojevo petar.petrovic@zutojevo.at http://www-zdriev.yg/kaft/	Najviše jedna strana (od pet do maksimalno 20 redova) na jednom od sv(j)etskih jezika. ☞ <u>Ne pisati t(ij)eći tipa</u> <i>Zusammenfassung, Abstract, Resume, Резюме.</i> Nakon svakog rada mora biti obavezno dat rezime/sažetak na engleskom jeziku , pored, recimo, na n(j)emačkom, ruskom, BKS i sl. Engleski rezime/sažetak treba da prevede ili (ov)j)eri izvorni govornik. Ispod rezimea/sažetka treba napisati: <i>Engleski rezime/sažetak je</i> <i>preveo/pregledao izvorni govornik</i> _____ (ime i prezime, m/j/esto).

KAPITALNA, VERZALNA SLOVA (KAPITALKA) – SMALL CAPS

Ru: малые прописные, капительные буквы, капитель; вид шрифта, в котором печатные буквы имеют начертание заглавных (прописных), а размер – малых (строчных).

U WORD-u 2003 se **kapitalna, verzalna slova** (n/j/em. Kapitälchen, rus. малые прописные, npr. **Put Alije Đerzeleza**) mogu dobiti na dva načina.

1. Kombinacijom **Control (Ctrl) + Shift + Q**.

Prvo treba obilježiti datu r(ij)eč ili više leksema, a zatim istovremeno pritisnuti na tri odgovarajuće tipke na tastaturi: zajedno **Control** i **Shift**, a onda **Q**.

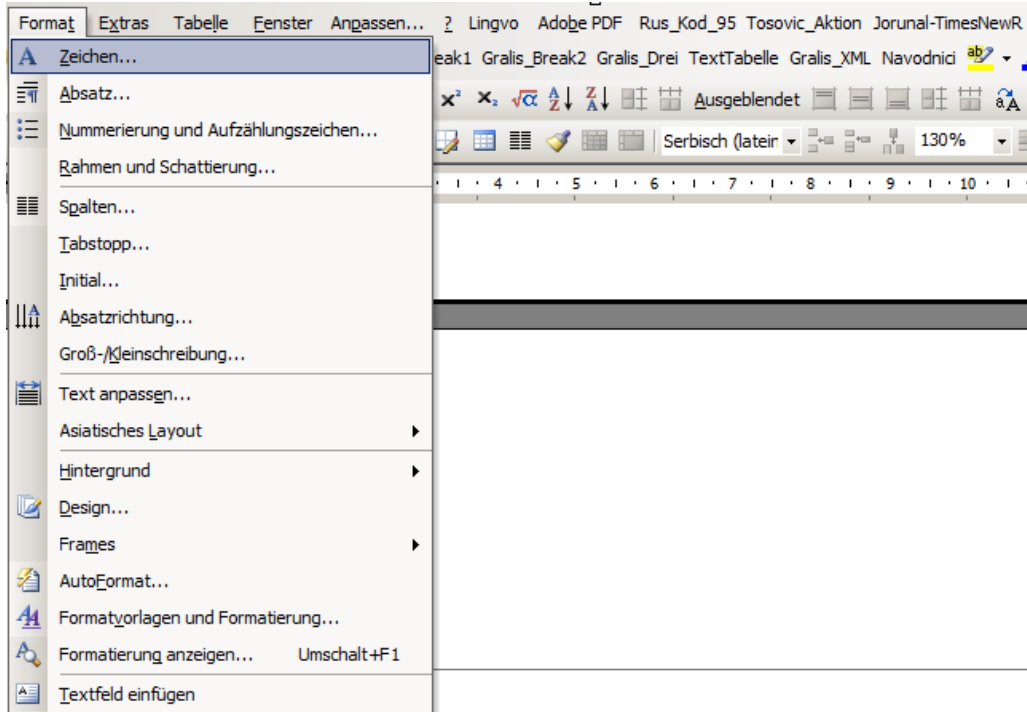
Ukoliko na kompjuteru/kompjutoru postoji nacionalna verzija Windows (srpska, hrvatska...), može se desiti da se um(j)esto ovih slova dobiju neki nerazumljivi znaci/znakovi.

U tom slučaju treba izabrati drugu mogućnost.

2.

1. Obilježiti/Obeležiti tekst koji treba da bude napisan kapitalnim slovima (npr. Kalezić 1985: Kalezić).

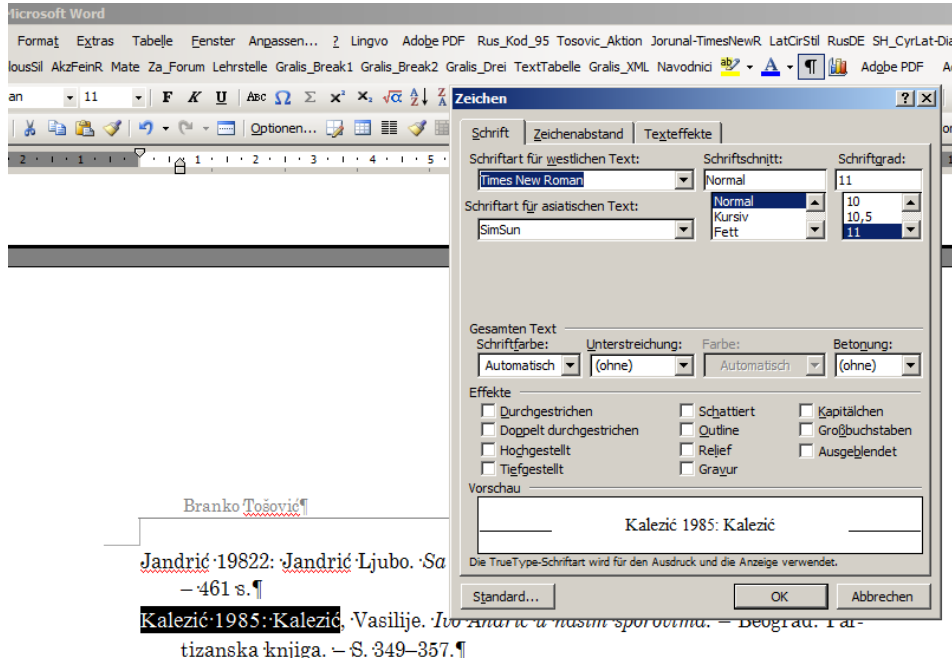
2. Kliknuti u gornjem d(ij)elu na Format i zatim na prvu opciju (u n/j/emačkom Wordu 2003 to su Zeichen, tj. znakovi, slova):

Jandrić 19822: Jandrić Ljubo. *Sa Ivom Andrićem.* – Sarajevo: Veseli
– 461 s. ¶

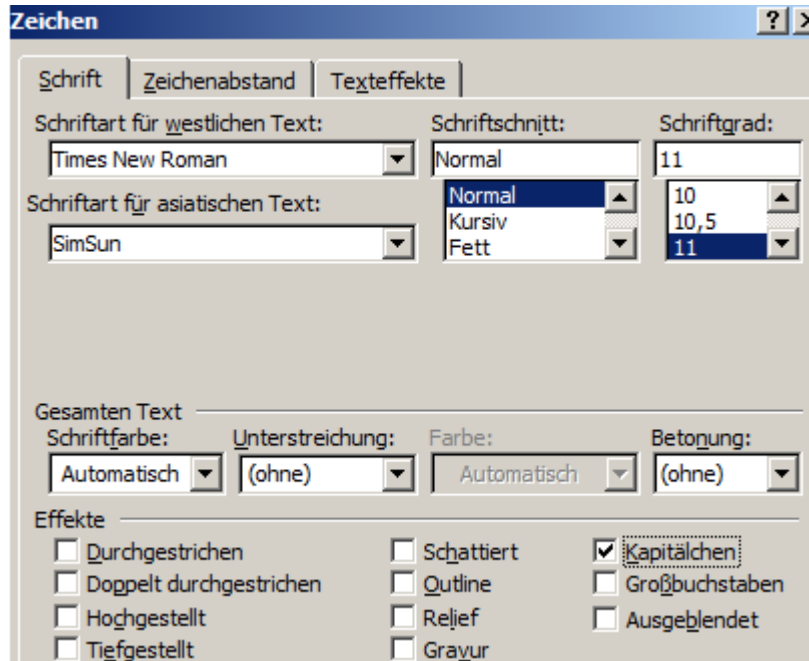
Kalezić 1985: Kalezić, Vasilije. *Ivo Andrić u našim sporovima.* – Beog
zanska knjižica – S. 349–357 ¶

3. Dobiće se / Dobit će sl(j)edeća tabela/tablica:

4. U donjoj dijelu tabele/tablice nalazi se s desne strane prazan kvadratić pored koga na n(j)emačkom piše **Kapitälchen**, a na BKS, v(j)erovatno biti **Kapitalna (Verzalna) slova**.

Kad stavite kvačicu u taj kvadratić, r(ij)eči koje ste obilježili/obeleželi biće / bit će automatski pretvorene u r(ij)eči sa kapitalnim (verzalnim) slovima:

Dakle, dobiće se / dobit će se:

*KALEZIĆ·1985:·KALEZIĆ,·Vasilije·Ivo·Andrić·u·našim·sporovima.·—·Beograd:·
Partizanska knjiga.·—·S.·349–357.¶*

S p a c i o n i r a n a s l o v a
 En: **e x p a n d e d**
 De: **g e s p e r r t, e r w e i t e r t;**
 Ru: **р а з р е ж е н н ы й и н т е р в а л**

Spacionirana slova (razvučena, skr. spac.: npr. **strani** jezik, **strana** literatura) ne treba ručno razvlačiti (jer se onda posl/ij/e svakog slova dobije prazno m/j/esto), već pomoću tipke **Space** izborom opcija:

1. Menu
2. Tools (njem. Anpassen, rus. панель инструментов)
3. Keyboard (njem. Tastatur, rus. клавиатура)

4. Format

5. Spacing (njem. gesperrt, rus. разрядка)

Prvo treba r(ij)eč obilježiti/obeležiti, a zatim je izborom datih komandi razvući.